

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Затверджую
Головний комісії
О.В. Поркуян
2017 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізація 014.01 «Українська мова
та література» та 035 «Філологія», спеціалізація 035.01 «Українська мова та
література»
на основі здобутого раніше освітнього ступеня або освітньо-кваліфікаційного
рівня

Програма складена на підставі робочого навчального плану напряму підготовки 6.020303 «Філологія» («Українська мова та література»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

к.пед.н., доц., доц. кафедри української
філології та журналістики Бондаренко Г.П.

ст. викл. кафедри української філології та
журналістики Карловас О.А.

д.філол.н., проф., проф. кафедри української
філології та журналістики Пустовіт В.Ю.

---

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зважаючи на варіативність програм з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, до програми вступних випробувань внесено персоналії письменників і художні твори, вивчення яких передбачено всіма чинними програмами і відображено в усіх підручниках, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

Матеріал з української мови програми вступних випробувань розподілено за такими розділами: Українська мова - "Фонетика. Графіка", "Лексикологія. Фразеологія", "Будова слова. Словотвір", "Морфологія" (для абітурієнтів, які вступають за напрямом **6.020203 (014 «Середня освіта» «Українська мова та література»**) ("Усна народна творчість", "Давня українська література", "Література кінця XVIII – початку XX ст.")).

Програма складається з "Програмних питань для вступних випробувань з абітурієнтами з дисциплін: "Українська мова" та "Українська література", "Критеріїв оцінювання знань при проведенні вступного випробування", "Пояснювальної записки".

1. Програма фахового вступного випробування

Українська мова

Фонетика і фонологія. Аспекти вивчення звуків мови: акустичний, артикуляційний, функційний. Фонема: її ознаки, основні функції. Головні типи варіантів фонем. Фонологічні школи. Фонетична і фонематична транскрипції. Класифікація голосних і приголосних звуків. Чергування голосних в українській мові (з історичними коментарями). Чергування приголосних в українській мові (з історичними коментарями). Модифікації приголосних фонем української мови: акомодация, асиміляція та її типи, дисиміляція, позиційні модифікації, спрощення, подовження. Особливості орфоєпії сучасної української літературної мови. Типи складів. Акцентуація в українській мові. Графічна система сучасної української літературної мови. Принципи української орфографії. Фонетичний, фонологічний, орфоєпічний і

графічний аналізи.

Лексикологія і фразеологія. Лексичне значення слова і поняття. Типи лексичних значень. Однозначність і багатозначність слів української мови. Лексико-семантичні відношення між словами. Омоніми й пароніми в українській мові. Синоніми, їхні типи й функції в мові. Антоніми, їхні типи, стилістична роль. Лексика української мови з погляду походження. Лексика української мови зі стилістичного погляду. Лексикологічний аналіз. Класифікація фразеологізмів. Структура фразеологізму. Системні відношення фразеологізмів. Джерела фразеологізмів. Фразеологічний аналіз. Характеристика найважливіших словників.

Українська література

Усна народна творчість. Жанри української народної словесності. Родинно-побутові пісні. “Місяць на небі, зіроньки сяють”, “Цвіте терен, цвіте терен”, “Сонце низенько, вечір близенько”, “В кінці греблі шумлять верби”, “За городом качки пливуть”, “Світи, світи, місяченьку”, “Лугом іду, коня веду”. Українські народні балади. “Бондарівна”, “Ой летіла стріла”, “Ой на горі вогонь горить”, “Козака несуть”. Тематичні та стильові особливості, сюжет, герої українських балад. Класифікація балад (легендарні, історичні, сімейні, любовні та ін.).

Давня українська література. Література Київської Русі (Княжа доба). Оригінальна література Київської Русі. Література XIV–XVI ст. Література другої половини XVII ст. Українська література XVIII ст. Творчість Григорія Сковороди.

Класична українська література. Історія української літератури першої половини XIX ст. Іван Петрович Котляревський (1769–1838). Петро Петрович Гулак-Артемівський (1790–1865). Павло Павлович Білецький-Носенко (1774–1856). Євген Павлович Гребінка (1812–1848). Григорій Федорович Квітка-Основ’яненко (1778–1843). Український романтизм. Амвросій Лук’янович Метлинський (1814–1870). Микола Іванович Костомаров (1817–1885). Віктор Миколайович Забіла (1808–1869). Михайло Миколайович Петренко (1817– ?). Микола Васильович Гоголь (1809–1852).

Пантелеймон Олександрович Куліш (1819–1897). Маркіян Семенович Шашкевич (1811–1843). Іван Миколайович Вагилевич (1811–1866). Яким Федорович Головацький (1814–1888). Утвердження критичного реалізму (40–60 рр. ХІХ ст.). Тарас Григорович Шевченко (1814–1861). Поєми Т.Г. Шевченка 1839 – 1842 років. Драматургія Т.Г. Шевченка. Утвердження революційно-демократичних позицій митця, твори періоду "трьох літ" як результат зрілості суспільно-політичних, філософсько-естетичних принципів поета. Твори Т.Г. Шевченка 1845 року. Лірика періоду заслання – розвиток демократичної творчості митця. Поєми та балади Т. Шевченка періоду заслання. Нижегородський період у творчості Т.Шевченка. Лірика останнього періоду творчості Т.Г. Шевченка. Історія української літератури другої половини ХІХ ст. Творчість І. Нечуя-Левицького.

2. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безпояско О.К. Городенська К.Г. Граматика української мови. К.,1993.- 366с.
2. Волох О.Т. Сучасна українська літературна мова . – К.: Вища школа, 1986. – 199с.
6. Наєнко М. Українське літературознавство. – К., 1997.
7. Українка Леся. Зібр. творів: У 12 т. – К., 1975 – 1979.
8. Козак С. Неоромантична концепція слова Лесі Українки // Сучасність. – 1993. – № 2.
9. Вороний М. Поезії. Переклади. Критика. Публіцистика. – К., 1996.
10. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 кн. – Кн. 2.- К., 1998.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Перевірка мовних знань і вмінь здійснюється за допомогою завдань тестового характеру, на виконання яких передбачено 45 хв. тестові завдання з 24 запитань оцінюються за 12-бальною системою. Вступник має набрати не менше як 4 бали (максимальна кількість. – 12) це дасть йому можливість взяти участь у конкурсі при вступі до ВНЗ.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

За одну правильну відповідь 0,5 бала. Мінімальна кількість прохідних балів – 4, максимальна кількість балів – 12 балів.

Голова фахової атестаційної комісії

к.е.н. Федорова О.В.

Члени фахової атестаційної комісії

д.пед.н. Бондаренко Г.П.

д.філол. н. Пустовіт В.Ю.

ст. викл. Карловас О.А.